

Nazwa projektu Projekt ustawy o utworzeniu Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry	Data sporządzenia 22 sierpnia 2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska	Źródło: expose
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Mikołaj Dorożala Podsekretarz Stanu, Główny Konserwator Przyrody	Nr w wykazie prac UA12
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agnieszka Niemczynowicz, Pełnomocnik Ministra Klimatu i Środowiska ds. utworzenia Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry, tel. 22 36 92 827, e-mail: agnieszka.niemczynowicz@klimat.gov.pl Dorota Wójcik, główny specjalista w Departamencie Ochrony Przyrody, tel. 22 36 92 228, e-mail: dorota.wojcik@klimat.gov.pl Wojciech Hurkała, zastępca dyrektora, Departament Ochrony Przyrody, tel. (22) 36 92 435, e-mail: wojciech.hurkala@klimat.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W dobie postępujących zmian klimatu zauważalna jest potrzeba szczególnej troski o ochronę przyrody, w szczególności ochronę różnorodności biologicznej. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), dalej jako „ustawa o ochronie przyrody”, określa, główne cele ochrony przyrody.

Park narodowy jest formą ochrony przyrody, która w najpełniejszym stopniu realizuje wszystkie cele ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody. Jednocześnie obszar parku narodowego jest udostępniany społeczeństwu w sposób, który nie wpływa negatywnie na chronioną przyrodę. Dzięki temu całe społeczeństwo może korzystać z tych wartości. Dodatkowo, jednym z podstawowych zadań parku narodowego jest prowadzenie edukacji przyrodniczej, co pozwala na kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Parki narodowe prowadzą także szeroko zakrojone działania informacyjne i promocyjne w dziedzinie ochrony przyrody.

Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe. Ostatni z nich – Park Narodowy „Ujście Warty” – został utworzony w 2001 r. Parki narodowe obejmują ok. 1% powierzchni Polski, przy średniej dla krajów Unii Europejskiej wynoszącej ok. 3%. Polska posiada potencjał przyrodniczy umożliwiający tworzenie nowych parków narodowych chroniących najcenniejsze zasoby przyrodnicze. Strategie, w szczególności dotyczące ochrony różnorodności biologicznej, odnoszą się do potrzeby zwiększania powierzchni i liczby obszarów objętych ochroną przyrody, w szczególności parków narodowych. Działania dotyczące tworzenia nowych parków narodowych stanowią także jeden z priorytetów obecnej Rady Ministrów. Obszary te zabezpieczają wartości przyrodnicze, umożliwiając jednocześnie prowadzenie badań naukowych dotyczących zmian zachodzących w przyrodzie, w tym wynikających ze zmian klimatu, zarówno w odniesieniu do procesów naturalnych (ochrona ścisła), jak i wykonywanych zabiegów ochrony czynnej (ochrona czynna). Dzięki ochronie przyrody parki narodowe są także rezerwuarem wody, w tym wody pitnej, co jest niezwykle ważne, biorąc pod uwagę obserwowany w ostatnich latach niedobór wody w Polsce.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze oraz oczekiwania społeczne dotyczące tworzenia nowych parków narodowych, podjęte zostały prace zmierzające do utworzenia Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry, zwanego dalej „projektowanym Parkiem”. Z inicjatywą utworzenia projektowanego Parku wystąpiła miejscowa społeczność. Walory przyrodnicze obszaru projektowanego Parku, położonego na obszarze Międzyodrza, bez wątpienia predestynują ten obszar do utworzenia najwyższej formy ochrony przyrody.

Funkcjonujące obecnie na obszarze projektowanego Parku formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry, rezerwat przyrody: Kanał Kwiatowy i Kurowskie Błota, obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry (PLH320003), specjalny obszar ochrony siedlisk Dolna Odra (PLH320037) oraz użytek ekologiczny Klucki Ostrów, nie zabezpieczają we właściwy sposób walorów przyrodniczych tego miejsca. Oba rezerwaty przyrody zajmują łącznie powierzchnię 98,73 ha, zaś użytek ekologiczny Klucki Ostrów zajmuje powierzchnię 49,38 ha. Powierzchnia tych form ochrony przyrody jest zbyt mała, by w pełni zabezpieczyć wartości przyrodnicze obszaru Międzyodrza. Z kolei Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry, z uwagi na ustawowe ograniczenia, chroni wybrane elementy przyrodnicze, w szczególności walory krajobrazowe. Obszar projektowanego Parku pokrywa się także w części z obszarem specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry (PLH320003) oraz specjalnym obszarem ochrony siedlisk Dolna Odra (PLH320037). Należy jednak zauważyć, że obszary Natura 2000 chronią przede wszystkim określone siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt (przedmioty ochrony), określone w standardowych formularzach danych dla

poszczególnych obszarów.

Niezwykle istotne jest także, że nadzór nad poszczególnymi formami ochrony przyrody sprawują inne organy ochrony przyrody. Nadzór nad rezerwatami przyrody oraz obszarami Natura 2000 sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, natomiast nadzór nad Parkiem Krajobrazowym Dolina Dolnej Odry jest sprawowany przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, za pośrednictwem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego. Podmioty te zarządzają także nieruchomościami będącymi własnością Skarbu Państwa znajdującymi się w obszarze projektowanego Parku. Oprócz nich nieruchomościami Skarbu Państwa na obszarze projektowanego Parku zarządzają także Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. W sytuacji, w której na jednym obszarze mamy do czynienia z wieloma podmiotami zarządzającymi nieruchomościami, niezwykle trudno jest realizować jakiegokolwiek działania, w szczególności związane z inwestycjami, polegającymi m.in. na zachowaniu lub odtwarzaniu sieci kanałów wraz z niezbędną infrastrukturą, pozwalającą na zachowanie lub odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Wielość podmiotów powoduje problemy z finansowaniem przedsięwzięć i uzyskaniem zgód na ich realizację, gdyż za każdym razem wymagana jest jednomysłność wszystkich podmiotów zarządzających nieruchomościami.

Utworzenie projektowanego Parku spowoduje, że władającym nieruchomościami będącymi własnością Skarbu Państwa na tym obszarze będzie ten Park. Zgodnie bowiem z art. 10 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody z dniem wejścia w życie ustawy o utworzeniu parku narodowego albo rozporządzenia w sprawie zmiany jego granic park narodowy nabywa z mocy prawa prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa położonych w jego granicach i służących realizacji jego celów oraz własność położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali. Dzięki temu łatwiejsze będzie pozyskanie środków finansowych na realizację inwestycji oraz sama ich realizacja, co pozwoli na prowadzenie działań ochronnych i zabezpieczenie przed degradacją wartości przyrodniczych. Ponadto projektowany Park zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody będzie realizował zadania w zakresie udostępnienia obszaru projektowanego Parku, dzięki czemu powstanie infrastruktura turystyczna i edukacyjna, w szczególności szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne oraz ośrodki edukacyjne w gminach, na obszarze których będzie położony projektowany Park.

Utworzenie projektowanego Parku pozwoli na kompleksową ochronę walorów przyrodniczych Międzyodrza, w szczególności dzięki prowadzeniu działań ochrony czynnej zmierzających do zachowania bądź odtwarzania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt lub grzybów i ich siedlisk w ekosystemach. Jednocześnie projektowany Park będzie udostępniany, w tym dla celów turystycznych, rekreacyjnych, edukacyjnych i amatorskiego połowu ryb, co pozwoli społeczeństwu na poznawanie przyrody tego miejsca i zdobywanie wiedzy o przyrodzie. Powyższe stanowi realizację celów ochrony przyrody, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody. Ponadto powierzenie zarządzania obszarem projektowanego Parku, w szczególności zarządzaniem nieruchomościami, jednemu podmiotowi, umożliwi zachowanie spójności i konsekwencji w wykonywaniu działań ochronnych w obszarze. Przejęcie władania nieruchomościami Skarbu Państwa na obszarze projektowanego Parku przez ten podmiot ułatwi budowę i utrzymanie infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania projektowanego Parku oraz udostępniania jego obszaru.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody park narodowy jest państwową osobą prawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.). Państwowe osoby prawne są tworzone w drodze odrębnej ustawy. Jednocześnie określenie granic parku narodowego oraz jego otuliny odbywa się w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Rozporządzenie to określa ponadto obszar parku narodowego oraz nieruchomości Skarbu Państwa nieoddawane w użytkowanie wieczyste parkowi narodowemu. Projektowany Park Narodowy Doliny Dolnej Odry obejmuje obszar o powierzchni 3 856,30 ha położony w województwie zachodniopomorskim.

Granice projektowanego Parku i otuliny zostały wyznaczone w takim kształcie, aby zapewnić możliwie najlepszą ochronę zasobów przyrodniczych obszaru Międzyodrza, a także umożliwić funkcjonowanie dotychczasowych użytkowników obszaru – interesariuszy. Oba ramiona rzeki Odry: Odra Zachodnia i Odra Wschodnia nie zostały włączone do Parku i jego otuliny. W obszar projektowanego Parku zostały włączone trzy wyspy wychodzące poza główny teren Międzyodrza – wyspa Łęgi Kurowskie położona między Odrą Zachodnią a Kanałem Kurowskim, oraz kompleks dwóch wysp położonych między Odrą Wschodnią a Kanałem Kurowskim: Klucki Ostrów i Zaklucky Ostrówek. Wyspy Klucki Ostrów i Zaklucky Ostrówek należą administracyjnie do miasta Szczecin, zatem projektowany Park obejmie 3 jednostki administracyjne, tj. gminy: Widuchowa, Kołbaskowo oraz miasto Szczecin.

Otulina stanowi strefę ochronną graniczącą z projektowanym Parkiem będącą ważnym obszarem zabezpieczającym ten Park przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Otulina została poprowadzona głównie działkami będącymi międzywałem – pasem terenu leżącym od granicy rzeki do podstawy wału przeciwpowodziowego, po zewnętrznej stronie Międzyodrza. Jeśli nie było wydzielenia takiej działki, tzn. wał razem z międzywałem stanowił jedną działkę, włączano ją do projektowanego Parku. Otulina zatem nie stanowi spójnego i ciągłego obwodu Międzyodrza, lecz jest w wielu miejscach poprzerywana. Otulina w żadnym miejscu nie wchodzi na tereny, gdzie prowadzona jest jakakolwiek działalność ludzka – poza samym Międzyodrzem.

Przedmiotowy projekt jest jednym z aktów prawnych niezbędnych do utworzenia parku narodowego jako podmiotu zarządzającego obszarem chronionym. Granice Parku zostaną określone w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Biorąc pod uwagę, że państwowe osoby prawne są tworzone w drodze ustawy, nie ma możliwości działań pozalegisłacyjnych w tym zakresie. Osiągnięcie celu projektu nie jest możliwe za pomocą innych środków niż uchwalenie ustawy. Konieczne będzie również zaktualizowanie przepisów ustawy o ochronie przyrody, w szczególności załącznika do tej ustawy, a także wprowadzenia definicji i przepisów dotyczących rybactwa kulturowego i rybołówstwa kulturowego jako elementu tożsamości kulturowej Międzyodrza.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Parki narodowe w wielu krajach Europy oraz na innych kontynentach stanowią najwyższą formę ochrony przyrody. W zależności od kraju i uwarunkowań funkcjonującego ustroju państw, parki narodowe znajdują się w regulacjach zarówno krajowych, jak i lokalnych.

W Wielkiej Brytanii funkcjonuje „National Parks” – agencja nadzorująca parki narodowe, która stanowi jednostkę utworzoną przez organy nadzorujące poszczególne parki narodowe, kontrolowaną przez rząd brytyjski. Ma ona szereg kompetencji w zakresie promocji, zarządu (w tym ochrony przyrody) i współpracy międzynarodowej. Szereg regulacji ustala się na poziomie lokalnym z organizacjami przyrodniczymi, lokalnymi społecznościami (mieszkańcami) jak i samorządem (zarządy hrabstw). Generalne zasady konserwatorskie są narzucone w akcie centralnym (ustawą powołującą park narodowy National Parks and Access to the Countryside Act), natomiast na poziomie lokalnym decyduje się np. o ograniczeniach w dostępie do niektórych obszarów lub kosztach udostępnienia. W Anglii, Walii i Irlandii Płn. parki narodowe tworzy się na podstawie Ustawy o Parkach Narodowych i Dostępie do Wsi z 1949 r. (National Parks and Access to the Countryside Act 1949), zaś w Szkocji na podstawie Ustawy o Parkach Narodowych z 2000 r. (National Parks Act 2000) uchwalonej przez parlament szkocki.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej również funkcjonuje agencja nadzorująca parki narodowe, „The National Park Service”, będąca agencją wykonawczą podległą Departamentowi Spraw Wewnętrznych Rządu USA. Kierownictwo agencji wybiera Prezydent za zgodą Senatu, zaś kraj podzielono na strefy, w których za sprawy parków narodowych odpowiada Zastępca Dyrektora NPS. Utworzenie parku narodowego w Stanach Zjednoczonych należy do kompetencji Kongresu, później akt ten zatwierdza Prezydent. Na szczeblu centralnym projektuje się strategię ochronne, wyznacza obszary i nadzoruje zarząd, zaś na stopniu lokalnym organizuje się dostęp do obszarów i ceny biletów.

Szwecja jako pierwszy kraj w Europie rozpoczęła tworzenie systemu obszarów chronionych (w 1909 roku). Obecnie w kraju tym istnieje 28 parków narodowych. Zarządzanie obszarami chronionymi w Szwecji należy do Szwedzkiej Agencji Ochrony Środowiska. Obszary chronione tworzone są w oparciu o przepisy Kodeksu Ochrony Środowiska. Decyzje o powołaniu nowego parku podejmuje Parlament.

Włochy posiadają bardzo rozwinięty system obszarów chronionych. Obejmuje on m.in. 22 parki narodowe. Istnieje także cały szereg mniejszych obszarów o znaczeniu lokalnym. Parki narodowe są tworzone na poziomie państwa, parki regionalne należą do kompetencji władz regionalnych. Ważną rolę w funkcjonowaniu włoskich obszarów chronionych odgrywa Federparchi, Włoska Federacja Parków i Rezerwatów Przyrody, która zrzesza zarządy najważniejszych obszarów chronionych, reprezentując je wobec władz regionalnych i państwowych, a także w kontaktach międzynarodowych.

W Australii i Japonii służby parków narodowych podlegają rządowi. Australijski „National Parks and Wildlife Service” jest częścią Departamentu Planowania, Przemysłu i Środowiska (Rządu Australii), zaś w Japonii Zarząd Parków Narodowych (NOE) jest częścią Ministerstwa Środowiska. W obu tych krajach planowanie i zarządzanie odbywają się na szczeblu centralnym, w porozumieniu z władzami lokalnymi (Gubernatorzy w Australii, Prefekci w Japonii) – przy czym udział samorządu dot. głównie ciał doradczych w parkach narodowych. Ponadto w obu państwach funkcjonuje służba parków narodowych (Rangers).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister właściwy do spraw środowiska	1	Własne	Nadzór nad projektowanym Parkiem, w tym ustanowienie zadań ochronnych albo planu ochrony, powołanie dyrektora projektowanego Parku, powołanie rady naukowej projektowanego Parku, przygotowanie projektu planu finansowego projektowanego Parku, przygotowanie i ustanowienie statutu projektowanego Parku (rozporządzenie ministra właściwego do spraw środowiska).
Minister właściwy do spraw finansów publicznych	1	własne	Wypłata jednostkom samorządu terytorialnego, na obszarze których położony jest projektowany Park, subwencji ogólnej uwzględniającej potrzeby

			ekologiczne. Przyznanie środków dotacji celowej dla projektowanego Parku.
Wojewoda Zachodniopomorski	1	własne	Wydanie decyzji potwierdzających nabycie przez projektowany Park z mocy prawa prawa użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa położonych w jego granicach i służących realizacji jego celów oraz własność położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali.
Sąd Rejonowy w Gryfinie	1	własne	Wpis do ksiąg wieczystych praw do nieruchomości projektowanego Parku (obszar gminy Widuchowa, Gryfino).
Sąd Rejonowy w Szczecinie	1	własne	Wpis do ksiąg wieczystych praw do nieruchomości projektowanego Parku (obszar gminy Kołbaskowo i miasta Szczecin).
Projektowany Park	1	własne	1. Organizacja siedziby projektowanego Parku, zatrudnienie pracowników, przygotowanie dokumentacji, w tym regulaminu organizacyjnego, regulaminu udostępniania obszaru projektowanego Parku. 2. Opracowanie projektu zadań ochronnych oraz projektu planu ochrony. 3. Realizacja działań ochronnych, w tym działań ochrony czynnej w ekosystemach projektowanego Parku. 4. Prowadzenie edukacji przyrodniczej. 5. Realizacja projektów związanych z przygotowaniem infrastruktury projektowanego Parku do celów turystycznych i edukacyjnych, w tym budowa ośrodków edukacyjnych.
Jednostki samorządu terytorialnego (gmina Kołbaskowo, gmina Widuchowa, miasto Szczecin, powiat gryfiński, powiat policki, województwo zachodniopomorskie)	6	własne	1. Konieczność uzgadniania z dyrektorem projektowanego Parku planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa. 2. Możliwość otrzymania subwencji ogólnej wyliczanej w oparciu o potrzeby ekologiczne jednostki samorządu terytorialnego.
Mieszkańcy gmin na obszarze których tworzony jest projektowany Park (Widuchowa, Kołbaskowo, miasto Szczecin) oraz gmin sąsiadujących (Gryfino)	około 450 000	własne	1. Bezpłatny wstęp na obszar projektowanego Parku. 2. Promocja gmin, zwiększone przychody gmin, możliwość inwestycji. 3. Rozwój usług związanych z turystyką.
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego	1	własne	Zmniejszenie powierzchni Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Odry.
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie	1	własne	1. Zmiana sprawującego nadzór nad częścią obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Odry (PLH320003) oraz specjalnym obszarem ochrony siedlisk Dolna Odra (PLH320037). 2. Zniesienie rezerwatów przyrody (Kanał Kwiatowy i Kurowskie Błota) i ustanowienie na tych obszarach parku narodowego, co spowoduje zmianę podmiotu nadzorującego te obszary.
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	1	własne	Zmiana podmiotu władającego gruntami pod wodami płynącymi będącymi własnością Skarbu Państwa na obszarze projektowanego Parku. Projektowany Park stanie się użytkownikiem wieczystym tych gruntów.
Państwowe Gospodarstwo	1	własne	Zmiana sprawującego nadzór nad rezerwatami

Leśne Lasy Państwowe			przyrody Kanał Kwiatowy i Kurowskie Błota.
Rybacka Spółdzielnia „Regalica”	1	własne	1. Likwidacja obwodów rybackich na obszarze projektowanego Parku. 2. Możliwość prowadzenia rybactwa w oparciu o obowiązujące operaty rybackie do końca ich ważności. 3. Prowadzenie rybactwa kulturowego uwzględniającego wytyczne zadań ochronnych albo planu ochrony.
Polski Związek Wędkarski Okręg w Szczecinie	około 15 000 członków	własne	1. Likwidacja obwodów rybackich na obszarze projektowanego Parku. 2. Możliwość prowadzenia połowów ryb w oparciu o obowiązujące operaty rybackie do końca ich ważności. 3. Wędkowanie na zasadach obowiązujących w projektowanym Parku.
Polski Związek Łowiecki	1	własne	Likwidacja jednego obwodu łowieckiego oraz zmniejszenie dwóch obwodów łowieckich na obszarze projektowanego Parku.
Rolnicy dzierżawiący grunty	ok. 50	własne	Zmiana podmiotu, z którym będzie zawierana umowa dzierżawy nieruchomości.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przedmiotowy projekt był przedmiotem prekonsultacji. Rekomendacje dotyczące utworzenia projektowanego Parku zostały opracowane przez Zespół do spraw opracowania założeń utworzenia parku narodowego w Dolinie Dolnej Odry. Zespół był złożony z przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego z obszaru, na którym planowane jest utworzenie projektowanego Parku, przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska, organizacji pozarządowych oraz podmiotów korzystających z tego obszaru, w szczególności przedstawicieli Rybackiej Spółdzielni „Regalica” oraz Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie. Po zakończeniu prac Zespołu odbywały się spotkania przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego oraz mieszkańcami obszaru, na którym planowane jest utworzenie projektowanego Parku:

- 1) 20 listopada 2024 r. odbyło się spotkanie Ministra Klimatu i Środowiska p. Pauliny Hennig-Kłoski oraz Głównego Konserwatora Przyrody p. Mikołaja Dorożały z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego z Kołbaskowa, Widuchowej i Gryfina. Spotkanie odbyło się w siedzibie Ministerstwa Klimatu i Środowiska;
- 2) 4 grudnia 2024 r. odbyły się spotkania:
 - a) w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Przecławiu z Wójtem i Radnymi gminy Kołbaskowo,
 - b) z przedstawicielami Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie i przedstawicielami Rybackiej Spółdzielni „Regalica”;
- 3) 5 grudnia 2024 r. odbyły się spotkania:
 - a) w urzędzie gminy w Widuchowej z Wójtem i radnymi gminy Widuchowa;
 - b) w sali kinowej w Gryfinie z Burmistrzem i radnymi miasta i gminy Gryfino;
- 4) 6 grudnia 2024 r. w urzędzie miasta Szczecin odbyły się spotkania z Prezydentem Szczecina oraz z radnymi miasta Szczecin;
- 5) w styczniu 2025 r. odbyła się seria spotkań informacyjnych z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego z Kołbaskowa, Gryfina, Szczecina i Widuchowej, spotkanie z mieszkańcami Widuchowej, spotkanie z przedstawicielami Rybackiej Spółdzielni „Regalica” oraz z przedstawicielami Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie;
- 6) 14 lutego 2025 r. odbyła się wizyta studyjna radnych gminy Widuchowa na obszarze projektowanego Parku;
- 7) 16 kwietnia 2025 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska z mieszkańcami gminy Gryfino;
- 8) 9 maja 2025 r. odbyła się wizyta studyjna radnych gminy Gryfino, miasta Szczecin oraz powiatu gryfińskiego na obszarze projektowanego Parku.

W trakcie spotkań omawiane były zagadnienia dotyczące tworzenia i funkcjonowania parków narodowych, w tym szczególną uwagę poświęcono projektowanemu Parkowi.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody określenie granic projektowanego Parku zostało uzgodnione z właściwymi miejscowo organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego, na których obszarze działania planuje się określenie granicy projektowanego Parku, tj.:

- a) Radą Miasta Szczecin – uchwała nr X/222/25 z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie uzgodnienia granic Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry,
- b) Radą Gminy Widuchowa – uchwała Nr X/81/2025 z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie uzgodnienia granic Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry.
- c) Radą Gminy Kołbaskowo – uchwała Nr XI/126/2025 z dnia 18 kwietnia 2025 r. w sprawie zaopiniowania

Źródła finansowania	Budżet państwa, część 41 (Środowisko), której dysponentem jest minister właściwy do spraw środowiska
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozwiązania powodują skutki finansowe dla budżetu państwa polegające na zwiększeniu jego wydatków w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, a ich przyjęcie będzie podstawą do zwiększenia limitu wydatków. Do zapewnienia funkcjonowania projektowanego Parku konieczne będzie zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników. Na podstawie danych z istniejących parków narodowych o porównywalnej powierzchni do projektowanego Parku (Babiogórski Park Narodowy – 43 pracowników, Ojcowski Park Narodowy – 40 pracowników, Park Narodowy Gór Stołowych – 45 pracowników, Pieniński Park Narodowy – 46 pracowników), przyjęto, że w projektowanym Parku powinno być zatrudnionych 50 pracowników. Ponadto na etapie planowania zatrudnienia w nowo tworzonego parku narodowym, a więc tworzenia nowej jednostki organizacyjnej od podstaw, istnieje uzasadniona potrzeba zatrudnienia znacznie większej liczby pracowników na etapie organizacyjnym, w porównaniu do jednostek (parków narodowych) już funkcjonujących. Wynika to z kilku kluczowych czynników o charakterze organizacyjnym, operacyjnym i administracyjnym. Nowo powołana jednostka wymaga od podstaw zbudowania struktur organizacyjnych, procesów operacyjnych, procedur wewnętrznych oraz zaplecza administracyjno-technicznego. Wymaga to zaangażowania kadr nie tylko do wykonywania bieżących zadań statutowych, ale również do ich wcześniejszego zaprojektowania, testowania oraz wdrożenia. Etap ten jest czasochłonny – wymaga większego nakładu pracy i kompetencji specjalistycznych niż w jednostce o ugruntowanej strukturze i działających mechanizmach. W przeciwieństwie do jednostek funkcjonujących, nowa jednostka nie dysponuje jeszcze wypracowanymi procedurami, bazami danych, systemami informatycznymi ani wewnętrznymi regulaminami, co wymusza konieczność zatrudnienia dodatkowego personelu odpowiedzialnego za stworzenie i uruchomienie tych elementów. W jednostkach istniejących większość tych działań została już zrealizowana i wymaga jedynie bieżącego utrzymania. Nowa jednostka, niezależnie od etapu rozwoju organizacyjnego, zobowiązana jest do nieprzerwanego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań ustawowych. Aby sprostać tym wymaganiom od początku działalności, niezbędne jest zabezpieczenie odpowiedniego potencjału ludzkiego, co wiąże się z koniecznością zatrudnienia odpowiednio większej liczby pracowników w początkowej fazie. Liczba pracowników wskazuje docelową kadrę projektowanego Parku uwzględniającą zatrudnienie dla parku utworzonego w pełnym wariantcie (Etap I – gmina Widuchowa, gmina Kołbaskowo i miasto Szczecin (powierzchnia Parku 3 856 ha) plus Etapu II – powiększenie obszaru Parku o działki zlokalizowane w granicach gminy Gryfino (do ok. 6 000 ha)). Zgodnie z projektowaną organizacją wewnętrzną projektowanego Parku zatrudnieni będą (w nawiasach liczba pracowników): dyrektor (1), zastępca dyrektora (1), główny księgowy (1), Dział ochrony przyrody i monitoringu przyrodniczego (10), Dział edukacji, w tym ośrodki edukacyjne (14), Zespół do spraw udostępniania parku (4), Zespół do spraw finansowo-księgowych (4), Zespół do spraw administracyjnych (4), Posterunek Straży Parku (5), pracownicy obwodów ochronnych – pracownicy terenowi (6). Tak obsada kadrowa zapewni sprawne działanie projektowanego Parku, w szczególności realizację zadań określonych przepisami ustawy o ochronie przyrody. Docelowa liczba pracowników wyniesie 50 osób dla pełnego wariantu Parku (ok. 6 000 ha) i zostanie osiągnięta do 2029 r. (III kwartał). W Etapie I planowane jest zatrudnienie 44 pracowników. Etap II zakładający powiększenie Parku o ok. 2 000 ha wymaga dodatkowego zatrudnienia 4 pracowników terenowych (Straż Parku (2 etaty) i pracownicy obwodów ochronnych (2 etaty) oraz pracownicy zajmujący się planowaniem działań ochronnych i monitoringiem (2 etaty)). Koszty związane z zatrudnieniem osób w projektowanym Parku wyniosą 9 314 tys. zł w pierwszym roku jego funkcjonowania. Koszty obejmują wynagrodzenia (przyjęto przeciętne wynagrodzenie z uwzględnieniem funduszu nagród w wysokości 10 850 zł) wraz z pochodnymi. W przypadku pozostałych parków narodowych wielkość przeciętnego wynagrodzenia kształtuje się na poziomie ok. 9 591,25 zł. Przy wyliczaniu wynagrodzeń uwzględniono także pozostałe koszty związane z utworzeniem stanowisk pracy, w tym: koszt energii elektrycznej, ogrzewania, sprzątnięcia, wywozu odpadów komunalnych, remontów, delegacji służbowych, świadczeń na rzecz osób fizycznych oraz wyposażenia stanowiska pracy (komputer, oprogramowanie, sprzęt biurowy). Ponadto kosztem związanym z zatrudnieniem pracowników będzie zakup dla nich umundurowania oraz wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystywanie bezpłatnego mieszkania (należne dla pracowników Służby Parku Narodowego zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody). Koszt zakupu umundurowania dla jednego pracownika Służby Parku Narodowego wyniesie 3 640 zł (wyliczenia na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie wzoru legitymacji służbowej i wzorów umundurowania pracowników Służb Parków Narodowych oraz oznak służbowych dla poszczególnych stanowisk (Dz. U. poz. 344) oraz cen sortów mundurowych w sklepach zaopatrzeniowych). Tym samym dla wszystkich pracowników Służby Parku Narodowego zatrudnionych w projektowanym Parku (42 osoby) koszt umundurowania wyniesie w pierwszym roku 153 tys. zł. Koszty te będą ponoszone także w kolejnych latach, jednak nie będą ponoszone w pełnej wysokości, w związku z różnym czasem zużycia poszczególnych sortów
--	--

mundurowych. Koszt ekwiwalentu za niewykorzystywanie bezpłatnego mieszkania wyniesie ok. 94,02 tys. zł rocznie. Do obliczeń przyjęto, że ekwiwalent będzie przysługiwał 17 pracownikom (zgodnie z proponowaną organizacją wewnętrzną projektowanego Parku oraz przepisami ustawy o ochronie przyrody w zakresie stanowisk uprawnionych do otrzymania bezpłatnego mieszkania). W kalkulacji przyjęto, że, oprócz pracownika we wspólnym gospodarstwie domowym będą przebywały 4 osoby, co odpowiada 55 m² wielkości normatywnej powierzchni użytkowej w przeliczeniu na liczbę osób pozostających z pracownikiem Służby Parku Narodowego we wspólnym gospodarstwie domowym. Średnia stawka czynszu w stosunkach najmu w danej miejscowości została przyjęta jako średnia z gmin, na obszarze których będzie znajdował się projektowany Park (8,38 zł/m²). Koszt ten będzie konieczny do ponoszenia do czasu nabycia przez projektowany Park lokali mieszkalnych mogących stanowić bezpłatne mieszkania dla uprawnionych pracowników Służby Parku Narodowego.

Należy zauważyć, że koszty związane z wyposażeniem stanowiska pracy będą kosztami do poniesienia jednorazowo, w pierwszym roku funkcjonowania projektowanego Parku. Dodatkowo w pierwszym roku funkcjonowania projektowanego Parku konieczne będzie poniesienie kosztów związanych z zakupem pojazdów służbowych przystosowanych do jazdy po terenie (6 szt.) oraz łodzi służących do patrolowania obszaru projektowanego Parku (2 szt.). Łączny koszt zakupu pojazdów służbowych oraz łodzi patrolowych to 1 120 tys. zł (koszt jednego pojazdu ok. 150 tys. zł; koszt łodzi patrolowej ok. 110 tys. zł). W kolejnych latach koszty te nie zostały uwzględnione.

Konieczne będzie także poniesienie kosztów na remont siedziby projektowanego Parku oraz budowę ośrodków edukacyjnych w gminie Widuchowa, w gminie Kołbaskowo oraz w mieście Szczecin. Remont i wyposażenie siedziby projektowanego Parku wyniesie około 5 mln zł (rozłożone proporcjonalnie na 2 lata). Wysokość kosztów została oszacowana na podstawie ceny za generalny remont mieszkań na poziomie 2500 zł/m² oraz powierzchni budynku siedziby projektowanego Parku (ok. 650 m²). Ponadto w kosztach ujęto zagospodarowanie terenu przy budynku siedziby oraz jej wyposażenie. W związku z tym, że w obszar projektowanego Parku będą wchodziły wyłącznie nieruchomości będące własnością Skarbu Państwa, nie jest planowane nabywanie nieruchomości od innych właścicieli. Nie pociąga to za sobą dalszych skutków finansowych dla budżetu państwa w przedmiotowym zakresie.

Budowa ośrodków edukacyjnych to koszt ok. 30 000 tys. zł za obiekt, w przypadku ośrodka w gminie Widuchowa i w gminie Kołbaskowo oraz ok. 10 000 tys. zł w mieście Szczecin. Budowa ośrodków edukacyjnych finansowana będzie z Programu Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021–2027 (FEnIKS) współfinansowanego w 85 % z budżetu środków europejskich, przy czym konieczne będzie zapewnienie wkładu własnego projektowanego Parku w wysokości 15 % wartości projektu (10 500 tys. zł) w trakcie jego realizacji (3 lata). Wkład własny został rozdzielony na 3 lata realizacji projektu. Wysokość kosztów została oszacowana w oparciu o dane z podobnych inwestycji realizowanych przez Babiogórski Park Narodowy, Biebrzański Park Narodowy oraz Świętokrzyski Park Narodowy, z dostosowaniem założonej powierzchni ośrodków do potrzeb projektowanego Parku.

Zmianie nie ulegną kwoty podatku leśnego oraz podatku rolnego za grunty, które zostaną włączone w obszar projektowanego Parku. W przypadku gruntów leśnych położonych w parku narodowym stawka podatku leśnego ulega obniżeniu o 50 %. Należy jednak zauważyć, że aktualnie grunty leśne, które zostaną włączone do projektowanego Parku stanowią rezerwat przyrody, w którym stawka podatku leśnego jest także obniżona o 50 %.

Projektowana ustawa może mieć wpływ na budżety jednostek samorządu terytorialnego, gdyż w związku z utworzeniem projektowanego Parku jednostki samorządu terytorialnego mogą być uprawnione do otrzymania zwiększonej subwencji ogólnej wyliczanej z uwzględnieniem ich potrzeb ekologicznych. Stosownie do art. 29 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego do wyliczenia kwoty potrzeb ekologicznych, stanowiących podstawę do wyliczenia subwencji ogólnej na dany rok budżetowy, przyjmuje się dane o przeliczeniowej powierzchni obszarów prawnie chronionych w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego, według stanu na dzień 31 grudnia roku bazowego. Po utworzeniu projektowanego Parku jego powierzchnia (zostanie określona w rozporządzeniu Rady Ministrów, które wejdzie w życie wraz z niniejszą ustawą), będzie właściwa dla 2025 r., czyli roku bazowego, zostanie ona uwzględniona przy wyliczaniu potrzeb ekologicznych na 2027 r., co przełoży się na zwiększenie potrzeb ekologicznych jednostek samorządu terytorialnego. W chwili obecnej nie można jednoznacznie określić, czy rozwiązania, skutkujące wzrostem potrzeb ekologicznych, rzeczywiście przełożą się też na zwiększenie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (gmina Widuchowa, gmina Kołbaskowo, miasto Szczecin, powiat policki, powiat gryfiński, województwo zachodniopomorskie), począwszy od 2027 r., i jakie potencjalnie mogłyby być to kwoty. Jeśli zwiększenie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatku od dochodów osób prawnych (CIT) będzie niższe niż wzrost potrzeb finansowych, w tym z

tytułu potrzeb ekologicznych, to subwencja ogólna z budżetu państwa ulegnie zwiększeniu. W odwrotnym przypadku – nie. Subwencja uwzględniająca potrzeby ekologiczne jednostek samorządu terytorialnego będzie ich przychodem.

Przychód projektowanego Parku z prowadzonej własnej działalności będą stanowiły wpływy wymienione w art. 8h ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w szczególności wpływy z tytułu dzierżawy, najmu lub użytkowania nieruchomości, wpływy z opłat za wstęp lub udostępnianie obszaru parku narodowego lub niektórych jego części, wpływy z opłat pobieranych w związku z działalnością edukacyjną projektowanego Parku oraz za wstęp do obiektów związanych z tą działalnością, wpływy ze sprzedaży produktów uzyskiwane w ramach realizacji zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych, wpływy wynikające z prowadzenia działalności rolniczej. Na podstawie planów finansowych parków narodowych o analogicznych walorach przyrodniczych, można przyjąć, że projektowany Park może osiągnąć przychody własne w wysokości ok. 3 563 tys. zł rocznie (średnia przychodów własnych Narwiańskiego Parku Narodowego (1 126 tys. zł) i Parku Narodowego „Ujście Warty” (6 000 tys. zł) według planów finansowych tych parków na 2025 r. – załącznik nr 14 do ustawy budżetowej na 2025 r.). Należy jednak zwrócić uwagę, że przychody w planowanej wysokości nie będą uzyskane w pierwszym roku funkcjonowania projektowanego Parku, bowiem będzie to czas jego organizacji. Ponadto, na uzyskiwanie przychodów, w szczególności z opłat pobieranych w związku z działalnością edukacyjną oraz opłat z tytułu wstępu do parku narodowego będzie miał wpływ rozwój infrastruktury pozwalającej na te działania oraz rozwój sektora usług turystycznych w regionie. Tym samym przyjęto, że w pierwszym roku projektowany Park osiągnie przychody na poziomie 500 tys. zł, w szczególności z tytułu dzierżawy gruntów. W drugim roku funkcjonowania projektowanego Parku będzie to ok. 1 mln zł. Dopiero w kolejnych latach kwota ta zacznie osiągać założoną powyżej końcową wartość.

Jednym z głównych przychodów parków narodowych są dotacje celowe z budżetu państwa. Przeznaczone są na realizację ustawowych zadań wynikających z art. 8b ustawy o ochronie przyrody (ochrona przyrody, udostępnianie parków narodowych, edukacja przyrodnicza) Pula środków z budżetu państwa na finansowanie powyższych zadań i funkcjonowania 23 istniejących parków narodowych jest całkowicie wykorzystywana. Nie ma więc możliwości uwzględnienia i wykorzystania środków z puli przeznaczonej na funkcjonowanie już istniejących 23 parków narodowych. Projektowany Park jako jeden ze strategicznych celów Rządu wskazuje na konieczność zwiększenia limitu środków w części 41 budżetu państwa o wyliczenia wskazane w OSR przedmiotowego projektu ustawy.

W trakcie prac nad przedmiotowym projektem analizowano możliwość wygospodarowania środków finansowych możliwych do przeznaczenia na rzecz funkcjonowania projektowanego Parku, ze środków dotacji celowej przekazywanej aktualnie parkom narodowym. Analizowane były plany finansowe parków narodowych oraz ich niezbędne potrzeby w zakresie zabezpieczenia funkcjonowania w kolejnych latach, w szczególności w zakresie realizacji zadań ochronnych oraz potrzeb pracowników. Analiza wykazała brak możliwości przekazania środków z obecnie otrzymywanej dotacji celowej na rzecz projektowanego Parku. Przekazywane parkom narodowych środki w ramach dotacji stanowią ok. 40 % ich potrzeb związanych z funkcjonowaniem i realizacją zadań z zakresu ochrony przyrody, będących zadaniami publicznymi. Parki narodowe są państwową osobą prawną utworzoną w celu realizacji zadań publicznych (zadań Państwa), określonych przez ustawodawcę w ustawie o ochronie przyrody. Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obowiązkiem państwa jest zachowanie zasobów przyrodniczych będących dziedzictwem narodowym oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego dla obecnego i przyszłych pokoleń. W tej sytuacji budżet państwa powinien przeznaczać na ochronę przyrody w parkach narodowych dotację, umożliwiającą wykonywanie działań ochronnych zapewniających wypełnianie celów konstytucyjnych i ustawowych (ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Otrzymywanie dotacji budżetowej wraz z możliwością zatrzymywania uzyskiwanych przez projektowany Park przychodów z własnej działalności powinno zabezpieczyć sprawne funkcjonowanie tego podmiotu, będącego najwyższą formą ochrony przyrody w krajowym systemie prawnym, jak również wypełnianie przez projektowany Park misji, jaką bez wątpienia jest zachowanie najcenniejszych w kraju walorów przyrodniczych oraz przekazywanie i upowszechnianie wiedzy przyrodniczej w społeczeństwie. Większe potrzeby finansowe projektowanego Parku w pierwszych latach są związane z koniecznością wybudowania lub remontu infrastruktury związanej z funkcjonowaniem tego Parku (np. siedziby projektowanego Parku), zakupem wyposażenia niezbędnego do funkcjonowania (np. wyposażenie biura, zakup środków transportu oraz środków łączności), jak również z realizacją zadań parku narodowego określonych ustawą o ochronie przyrody, w tym budowa infrastruktury służącej ochronie przyrody, udostępnianiu obszaru parku narodowego oraz edukacji przyrodniczej (budowa ośrodków edukacyjnych, ścieżek edukacyjnych, kładek, itd.).

Możliwość generowania przychodów przez parki narodowe jest uzależniona od wielu zmiennych.

	Znaczna część przychodów uzyskiwanych obecnie przez parki narodowe pochodzi z opłat za udostępnienie obszarów parków narodowych dla celów turystycznych i rekreacyjnych, czynszów dzierżawnych za dzierżawy nieruchomości, jak również sprzedaży pożytków uzyskanych w trakcie realizacji zabiegów ochrony czynnej. Należy zauważyć, że liczba osób korzystających z obszarów parków narodowych (cele turystyczne i rekreacyjne) jest uzależniona m.in. od warunków atmosferycznych. Dzierżawy nieruchomości stanowią obecnie istotny przychód części parków narodowych, jednak nie można określić perspektywy czasowej tego przychodu, bowiem dzierżawy nieruchomości są związane z realizacją programów rolno-środowiskowych przez rolników. W przypadku zakończenia programów, to źródło przychodów przestanie mieć znaczenie dla parków narodowych. Ponadto, w związku z tym, że drzewostany w parkach narodowych wchodzi w fazę, w której nie będą wykonywane działania ochronne związane z uzyskaniem surowca drzewnego, parki w coraz mniejszym stopniu będą uzyskiwały przychody z tego tytułu. Prawdopodobnie ta widoczna jest już dziś, bowiem w skali wszystkich parków narodowych przychody ze sprzedaży drewna nie są, od co najmniej trzech lat, głównym źródłem przychodów parków narodowych. Tym samym w celu zabezpieczenia możliwości właściwego funkcjonowania parków narodowych i realizacji przez nie zadań publicznych (zadań Państwa) konieczne jest utrzymanie dotacji celowej na realizację zadań już funkcjonujących parków narodowych, co najmniej w dotychczasowej wysokości. Nie ma tym samym możliwości sfinansowania utworzenia Parku ze środków będących obecnie w dyspozycji ministra właściwego do spraw środowiska (część 41) bez zwiększenia wysokości środków w tej części budżetowej z przeznaczeniem na utworzenie nowego parku narodowego. Uwzględnienie dodatkowego podmiotu w tej puli spowoduje istotne obniżenie wielkości środków, które są rozdzielane między parki narodowe i może spowodować trudności w ich funkcjonowaniu (wieloletnie plany finansowe parków narodowych uwzględniają środki dotacji celowej w aktualnej wysokości). W kalkulacji kosztów przedmiotowej ustawy uwzględniono najnowsze dane z Narodowego Banku Polskiego dotyczące prognozowanego wzrostu wskaźnika inflacji CPI, zawarte w <i>Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw</i>. Zgodnie z wytycznymi ostatnia aktualizacja została wykonana 6 maja 2025 r. Dane prezentowane w OSR zostały zaktualizowane na koniec maja 2025 r., a wykonana aktualizacja uwzględniała wskaźnik CPI na poziomie 102,5% (zgodnie z przytoczonymi wytycznymi) wyliczony od trzeciego roku funkcjonowania parku. W celu urealnienia szacowanych skutków finansowych, wartości wskazane w pierwszym roku funkcjonowania projektowanego Parku uwzględniają wartości rzeczywiste niezbędne do utworzenia tego Parku i jego infrastruktury, co pozwoliło na adekwatne oszacowanie kosztów na dalszych etapach prac legislacyjnych nad przedmiotowym projektem ustawy.
--	---

		kajakowej, spowoduje, że część szlaków zostanie przystosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w ramach zapewnienia dostępności, o której mowa w art. 4 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobom odwiedzającym projektowany Park.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja będzie miała korzystny wpływ, w szczególności na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Wpływ ten będzie zarówno w aspekcie finansowym, jak i w ujęciu niepieniężnym. Utworzenie projektowanego Parku pozwoli na rozwój sektora usług turystycznych. Określenie dokładnych danych finansowych jest na tym etapie trudne, bowiem w znacznej mierze zależy od aktywności przedsiębiorców. Na podstawie danych z innych parków narodowych można prognozować, że projektowany Park może być odwiedzany przez 30 000 do 60 000 turystów rocznie (dane w oparciu o liczbę osób odwiedzających Narwiański Park Narodowy i Park Narodowy „Ujście Warty”, których wartości przyrodnicze są najbardziej zbliżone do projektowanego Parku). Dzięki odpowiedniej, kompleksowej promocji regionu, w szczególności jego walorów przyrodniczych (projektowany Park będzie dodatkową atrakcją turystyczną) i kulturowych liczba ta może być znacznie większa. Województwo zachodniopomorskie, w tym region związany z projektowanym Parkiem, posiada potencjał rozwoju usług turystycznych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2023 r. odnotowano tu największe natężenie ruchu turystycznego. Województwo zachodniopomorskie odznacza się także najwyższymi wskaźnikami w przypadku liczby turystów korzystających z obiektów noclegowych, średniej długości pobytu turysty w obiekcie noclegowym, stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych oraz liczby wizyt wielodniowych mieszkańców Polski. W przypadku liczby wizyt jednodniowych mieszkańców Polski województwo zachodniopomorskie ustępowało jedynie województwu pomorskiemu. Utworzenie parku narodowego to także dodatkowe miejsca pracy (głównie zapotrzebowanie na usługi noclegowe, gastronomię czy usługi przewodnickie, a także wyspecjalizowaną kadrę zatrudnioną w parku narodowym). To także promocja całego regionu oraz produktów lokalnych i rzemiosła – rozwój marek ekologicznych, certyfikowanych jako „z obszaru parku narodowego”. Ponadto park narodowy to dodatkowe przychody dla jednostek samorządu terytorialnego (podatki np. CIT), zakupy towarów i usług na potrzeby funkcjonowania parku narodowego. Obsługa turystów będzie wymagała przygotowania bazy noclegowej i gastronomicznej, jak również umożliwi świadczenie usług związanych z przewodnictwem po obszarze projektowanego Parku oraz wypożyczaniem sprzętu pływającego (projektowany Park w znacznej części obejmuje kanały, które w części będą udostępniane do celów turystycznych i rekreacyjnych). Rozwój usług, o których mowa powyżej będzie powodował konieczność zatrudnienia pracowników innych branż, np. branży budowlanej, niezbędnej w procesie inwestycyjnym zmierzającym do powstania nowych punktów usług (budowa hoteli, domków letniskowych, punktów gastronomicznych) oraz pracowników związanych z sektorem usług turystycznych (obsługa miejsc noclegowych oraz punktów gastronomicznych). Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że średni wydatek 1 osoby w krajowej podróży turystycznej trwającej od 2 do 4 dni wyniósł 523 zł (dane za 2023 r.). Największy udział w tych wydatkach miały wydatki związane z zakwaterowaniem i wyżywieniem (po 28%). W 2023 r. największe wydatki – biorąc pod uwagę kraje sąsiadujące z Polską – ponieśli turyści i odwiedzający jednodniowi z Niemiec – łącznie 19,2 mld zł. W tej sytuacji położenie projektowanego Parku przy granicy Polski i Niemiec stanowi dodatkowy atut regionu, który może przyczynić się do jego rozwoju. Zakładając, że projektowany Park będzie odwiedzało rocznie 30 000 osób (szacowana wartość minimalna) i będą to wizyty turystów krajowych trwające co najmniej 2 dni oraz przyjmując średni wydatek jednego turysty zgodnie z wartościami prezentowanymi przez Główny Urząd Statystyczny (523 zł), można policzyć, że do regionu napłyne około 15,7 mln zł rocznie dodatkowych środków finansowych. W przypadku większej liczby osób odwiedzających i ich dłuższych pobytów kwoty te będą wyższe (w przypadku wyjazdów trwających 5 dni i dłużej, średni wydatek jednego turysty zgodnie z wartościami prezentowanymi przez Główny Urząd Statystyczny wyniósł w 2023 r. – 1360 zł). Należy także wskazać, że średni wydatek turysty zagranicznego, w przypadku podróży jednodniowych wyniósł w 2023 r. – 345 zł, natomiast w przypadku podróży dłuższej – 1745 zł. Ponadto utworzenie projektowanego Parku przyczynie się do rozwoju podmiotów dostarczających usługi na rzecz projektowanego Parku (np. zaopatrzenie w materiały eksploatacyjne, usługi remontowe). Z badań prowadzonych w Babiogórskim Parku Narodowym i w gminach, na obszarze których jest on położony wynika, że podmioty realizujące działania na rzecz parku narodowego to głównie podmioty mające siedziby na obszarze gmin z obszaru parku narodowego (40% wydatków Babiogórskiego PN na zakup dóbr i usług trafiło do podmiotów działających na obszarze gmin	

	parkowych). Ponadto projektowany Park obejmuje część obszaru Międzyodrza, bez nurtów Odry Wschodniej (Regalicy) i Odry Zachodniej. Obie odnogi Odry oraz kanał Gartz-Martwice i kanał Klucz-Ustowo nie znajdują się w obszarze projektowanego Parku i jego otuliny. Tym samym żegluga po tych drogach wodnych będzie prowadzona bez przeszkód, na dotychczasowych zasadach. Ważną grupą interesariuszy z obszaru projektowanego Parku są rolnicy (dzierżawiący działki na Międzyodrzu). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wprowadził regulamin wydzierżawiania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa pozostających w trwałym zarządzie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie zarządzeniem nr 5/2016 r. z 26 kwietnia 2016 r., które następnie było zmieniane na przestrzeni lat i aktualne regulacje wprowadzono zarządzeniem nr 35/2023 r. z 2 października 2023 r. Na podstawie przepisów prawa Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydłuży umowy dzierżaw z zainteresowanymi rolnikami na dotychczasowych zasadach, przy czym okres przedłużenia będzie możliwie krótki, ale dający możliwość udziału dzierżawcy w programach finansowanych albo współfinansowanych ze środków pomocowych (do 5 lat). Po tym okresie dalsze przedłużanie umów dzierżaw będzie leżało w gestii dyrektora projektowanego Parku i będzie zależne od obowiązujących w danym momencie wytycznych w programach rolno-środowiskowych. Utworzenie projektowanego Parku nie będzie skutkowało zmniejszeniem powierzchni gruntów rolnych pozostających w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa. Zmieni się jedynie podmiot zarządzający tymi gruntami. Obszar Międzyodrza jest miejscem wyjątkowym, obejmującym duże obszary torfowisk oraz sieć kanałów i starorzeczy. Nieruchomości włączane w obszar projektowanego Parku stanowią własność Skarbu Państwa. Biorąc pod uwagę warunki środowiskowe, glebowe i wodne, na tym obszarze nie są prowadzone żadne inwestycje związane z budową budynków lub obiektów. Tym samym projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na możliwość zabudowy obszaru projektowanego Parku. Na obszarze projektowanego Parku nie jest prowadzona gospodarka leśna. Lasy znajdujące się w obszarze projektowanego Parku są objęte ochroną w formie rezerwatu przyrody. Ograniczenia związane z utworzeniem parku narodowego nie będą obowiązywały w odniesieniu do działań związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym, wykonywaniem zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa, jak również kontynuacji działań na obszarach objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego. Powyższe ma szczególne znaczenie w odniesieniu do działań związanych z obronnością państwa oraz ochroną przeciwpowodziową.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Projektowana regulacja wpłynie na zmiany obciążeń regulacyjnych. W związku z utworzeniem projektowanego Parku konieczne będzie uzgadnianie dokumentów planistycznych, w szczególności planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego z dyrektorem projektowanego Parku, w zakresie odnoszącym się do obszaru parku narodowego i jego otuliny. Dotychczas taki obowiązek nie istnieje i dokumenty te są uzgadniane z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie innych niż park narodowy form ochrony przyrody.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy o utworzeniu parku narodowego albo rozporządzenia w sprawie zmiany jego granic park narodowy nabywa z mocy prawa prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa położonych w jego granicach i służących realizacji jego celów

oraz własność położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali. Nabycie powyższych praw potwierdza wojewoda w drodze decyzji administracyjnej. Tym samym konieczne będzie wydanie przez wojewodę zachodniopomorskiego decyzji potwierdzających nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz prawa własności położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali.

Po uzyskaniu decyzji potwierdzających nabycie ww. praw, dyrektor projektowanego Parku będzie zobowiązany do złożenia wniosków o wpis praw do ksiąg wieczystych. Wpisu do ksiąg wieczystych będą dokonywały sądy wieczystoksięgowe właściwe dla miejsca położenia nieruchomości.

W związku z utworzeniem projektowanego Parku, osoby zamierzające w jego obszarze wykonywać jakiekolwiek działania związane z naruszeniem zakazów obowiązujących na obszarze parku narodowego, będą musiały uzyskać zezwolenie ministra właściwego do spraw środowiska na takie działanie.

Dyrektor projektowanego Parku będzie zobowiązany do opracowania projektów zadań ochronnych oraz planu ochrony dla projektowanego Parku. Z kolei minister właściwy do spraw środowiska będzie ustanawiał te dokumenty. Rady gmin, na obszarze których położony jest projektowany Park, będą opiniowały projekt planu ochrony. Dodatkowo, minister właściwy do spraw środowiska, w drodze rozporządzenia, nada projektowanemu Parkowi statut.

Dodatkowym dokumentem opracowywanym przez dyrektora projektowanego Parku będzie plan finansowy.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy. W związku z utworzeniem projektowanego Parku, do jego prawidłowego funkcjonowania konieczne będzie zatrudnienie pracowników. W oparciu o dane z innych parków narodowych planowane jest zatrudnienie w projektowanym Parku 50 osób.

Dodatkowo, w związku z realizacją w projektowanym Parku zadań związanych z ochroną przyrody, udostępnianiem jego obszaru, w tym budową infrastruktury turystycznej oraz edukacją przyrodniczą, w tym budową ośrodków edukacyjnych, angażowane będą podmioty zewnętrzne, co przełoży się na wzrost zapotrzebowania na pracowników i wzrost zatrudnienia w regionie. Na przykład w Biebrzańskim Parku Narodowym w ciągu ostatnich 5 lat dyrektor tego parku zawarł łącznie 585 umów z wykonawcami na łączną kwotę 51,27 mln zł. Każda umowa to minimum jedno wygenerowane dodatkowe miejsce pracy. Zazwyczaj przy robotach budowlanych czy usługach zaangażowanych jest kilka osób, tym samym przyjmując, że jedna umowa generuje średnio 3 miejsca pracy, dzięki funkcjonowaniu Biebrzańskiego Parku Narodowego w okresie ostatnich 5 lat wygenerowano 1 755 miejsc pracy. Ponadto z badań prowadzonych w Babiogórskim Parku Narodowym i w gminach, na obszarze których jest on położony wynika, że podmioty realizujące działania na rzecz parku narodowego to głównie podmioty mające siedziby na obszarze gmin z obszaru parku narodowego (40 % wydatków Babiogórskiego Parku Narodowego na zakup dóbr i usług trafiło do podmiotów działających na obszarze gmin, na którym znajduje się ten park, poza tym około 81 % pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę i 63 % na podstawie innych umów zamieszkiwało na terenie tych gmin).

Pozytywny wpływ na rynek pracy będzie również widoczny w związku z rozwojem usług turystycznych, na skutek wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu. Przewiduje się rozwój miejsc noclegowych, punktów gastronomicznych, usług przewodnickich oraz miejsc wypożyczania sprzętu wodnego, w szczególności kajaków.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Utworzenie parku narodowego przyczyni się do zwiększenia stopnia ochrony przyrody na obszarze projektowanego Parku. Park narodowy jest tworzony dla ochrony całej przyrody oraz walorów krajobrazowych danego miejsca. Dodatkowo, dla obszaru projektowanego Parku, w ramach planu ochrony, będzie możliwe opracowanie jednolitych celów ochrony przyrody i sposobów realizacji zadań zmierzających do ich osiągnięcia. Dotychczas na obszarze projektowanego Parku funkcjonują formy ochrony o różnym reżimie i celach ochrony (rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszary Natura 2000 oraz użytek ekologiczny), co powoduje różnice w ochronie walorów przyrodniczych. Parki narodowe, oprócz podstawowej działalności polegającej na ochronie przyrody, realizują także zadania w zakresie nauki i edukacji przyrodniczej oraz udostępniają zasoby przyrodnicze i kulturowe znajdujące się na ich terenie. Zachowanie w dobrym stanie zasobów przyrodniczych, jak również ich udostępnianie stanowią o atrakcyjności turystycznej regionu, co jest jednym z czynników rozwoju regionalnego. Promocja regionu, w którym znajduje się park narodowy przyczynia się do rozwoju usług turystycznych, co przekłada się na rozwój regionu. Po utworzeniu projektowanego Parku przewiduje się zwiększenie zainteresowania	

	regionem. Na podstawie danych z innych parków narodowych o podobnych wartościach przyrodniczych szacuje się, że rocznie region może odwiedzić do 60 000 turystów. Właściwa promocja regionu i połączenie promocji wartości przyrodniczych i kulturowych może spowodować znacznie większy rozwój turystyki i przyczynić się do rozwoju regionu. Regulacja będzie miała niewielki, jednorazowy wpływ na sądy powszechne. W związku z nabyciem przez projektowany Park prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz prawa własności położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali, sądy wieczystoksięgowe będą dokonywał wpisów praw do nieruchomości do ksiąg wieczystych. W przypadku projektowanego Parku będą to Sąd Rejonowy w Gryfinie oraz Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie. Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, z dniem wejścia w życie ustawy o utworzeniu parku narodowego albo rozporządzenia w sprawie zmiany jego granic park narodowy nabywa z mocy prawa prawo użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa położonych w jego granicach i służących realizacji jego celów oraz własność położonych na tych nieruchomościach budynków, innych urządzeń i lokali. Tym samym po utworzeniu projektowanego Parku stanie się on użytkownikiem wieczystym oraz właścicielem nieruchomości, położonych na obszarze projektowanego Parku, będących własnością Skarbu Państwa i służących realizacji jego celów. W tym zakresie regulacja będzie miała pozytywny wpływ na mienie państwowe, bowiem ww. nieruchomości będą we władaniu jednego podmiotu, a nie jak dotychczas kilku (m.in. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe). Pozwoli to na jednolite zarządzanie nieruchomościami, zaś w przypadku budynków i budowli na prowadzenie w nich remontów, zgodnie z celami parku narodowego.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Planowany akt prawny wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. z wyjątkiem art. 3 dot. stosowania art. 91 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Pozwoli to na podjęcie prac dotyczących wydania aktów wykonawczych dotyczących organizacji projektowanego Parku, w szczególności powołania dyrektora oraz nadania mu statutu. Planowane wejście w życie pozwoli także na rozpoczęcie funkcjonowania projektowanego Parku od początku roku, co ułatwi rozliczenia związane z realizacją planu finansowego, naliczaniem i odprowadzaniem należnych opłat i podatków. Zaproponowany termin wejścia w życie, w tym przewidziane <i>vacatio legis</i> są wystarczające do osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest utworzenie projektowanego Parku.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Efektem projektu będzie utworzenie projektowanego Parku i realizacja przez ten podmiot przypisanych mu zadań ustawowych. Ewaluacja projektu nastąpi po 5 latach. Miernikiem będzie stopień realizacji zadań określonych ustawą o ochronie przyrody przez projektowany Park.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	